

Fællesskab

Karina Luise Andersen er
cand. mag. og redaktør på STOF

Velkommen til STOF nr. 37
med temaet 'fællesskab'.

2020 har vist sig at være et specielt år, hvor begrebet fællesskab har fået en særlig betydning. Fællesskabet har i størstedelen af året skullet stå sin prøve ved blandt andet at være noget, vi først og fremmest deltog i på minimum en meters afstand af hinanden. Coronaviruset med det lægelige navn COVID-19 har gjort sit indtog i samfundet, og selvom fællesskabet ofte før i krisetider har været en betydningsfuld både med eller modspiller, så har vi sjældent før talt på så mange måder om det som nu: Fælles – hver for sig, fællessang, virtuelle fællesmøder, fællesskabets glæder, restriktioner og forpligtelser. Og dagligt har vi været tvunget til at overveje mange spørgsmål: Hvad betyder fællesskab for os selv og for hinanden i fysisk og psykisk forstand? Hvad savner vi i fællesskabet? Hvad har vi gavn af at undvære? Hvad og hvem glædes vi over eller bebrejder, når vi er enige eller uenige om, hvad fællesskab indebærer?

På mange måder har verden aldrig føltet så tæt og nær som nu, for hele kloden er påvirket af coronakrisen, og i det opstår der et fællesskab verden over, hvor vi kan opleve hinandens fælles træk, men også forskelligheder. Samtidig skal vi holde os mere fra hinanden end nogensinde før i 100 år. Med kravet om at skulle holde afstand til andre, kan vi i 2020 derfor også tale om 'hudsult', dvs. den manglende fysiske tilstedeværelse af fællesskabet med andre mennesker: Vi må nok se, men ikke røre ved hinanden. Hvis vi ønsker det, er dette dog en oplagt mulighed for indsigt og empati med mennesker, som må leve et helt liv uden for fællesskabet i krop og derfor ofte også i sjæl. Mennesker, som har et fysisk handicap, en psykisk sårbarhed eller en social udsathed, har nemlig for længe siden erkendt, at i fællesskabet er der først og fremmest plads til dem, der har magt til at definere, hvad fællesskabet er, og hvad deltagelse i det indebærer. Det ser vi blandt andet politisk, hvor der ofte tales om fællesskabet som noget, man kan være "inden for" eller "uden for". Det har som regel med arbejdsmarkedet at gøre. Hvis man ikke er på arbejdsmarkedet, så står man uden for fællesskabet, må man forstå. Måske kan coronakrisen med dets lige dele epi-

center og afsavn i fællesskabet være med til at skabe en mere nuanceret debat, som netop tager udgangspunkt i, at fællesskab er, som ordet lyder, skabt fælles? Netop i tider som disse kan vi jo få vished for, at særligt uden den fysiske tilstedeværelse i fællesskabet har vi alle kun det diskursive fællesskab, dvs. den sproglige og sociale ramme, vi selv skaber.

I dette nummer af STOF undersøger vi fællesskab på mange måder. Først og fremmest ved hele fire artikler, som beskæftiger sig med coronasituationens påvirkning af rusmiddel- og udsatteområdet. Derudover er flere artikler nysgerrige på, hvordan vi ved at lytte til sårbare grupper kan få mere viden om, hvordan vi som samfundsfællesskab bedst kan hjælpe eksempelvis unge, der både har et stofbrug og er under kriminalforsorgen, unge, der sælger eller bytter sex for penge eller gaver, eller unge, hvor sociale omgivelser er afgørende for, om de kommer i alkoholbehandling. Læs også om, hvordan ligeværdigt fællesskab med hinanden er en afgørende tematik i arbejdet som peermedarbejder i rusmiddelbehandling, og at familiefællesskabet og behandleres samarbejde med forældre er essentielt i U18-modellens rusmiddelbehandling til unge. Samt meget, meget andet.

Dette nummers 'Stemmer fra Siden'-artikel handler om politiker Pia Olsen Dyhr og hendes barndom med faderens alkoholproblemer, som hun stadig kæmper med følgerne af. Forfatter Camilla Hjørnholm Olsens novelle 'Bryllups-gæsten' handler også om, hvordan alkohol kan tynde i familiefællesskabet. På bagsiden af bladet fortæller digter Peter Laugesen, at "*det gamle bras /var bedre end det nye junk*".

Frivilligkoordinator Anna Windfeldt Thorning fra foreningen Fundamentet i Aarhus er dette nummers ildsjæl, mens hovedpersonen i '5 hurtige til...' er Lone Kæstrup, som er specialkonsulent ved Center for Udsatte Voksne i Socialstyrelsen.

God jul og godt helbred til jer alle.
Og rigtig god læselyst!

Karina Luise Andersen
Redaktør